

N:o 18.

Ank. till Riksd. Kansli den 4 Mars 1881, kl. 1 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om kungörande för hvarje gång af tiden för allmänna tings-sammanträden.

Uti 2 kap. 1 § Rättegångsbalken jemte dithörande författningar bestämmes, huru ofta och inom hvilka tider häradshöfding skall hålla lagtima ting, och enligt 2 § af samma kap. är häradshöfding skyldig att kungöra Konungens Befallningshafvande, å hvad dag han ting hålla vill, och skall låta det sedan lysa å predikstolarna i häradet, tio veckor förut. Genom förordningen, angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting den 17 Maj 1872, är emellertid, med ändring af hvad 2 kap. 1 och 2 §§ Rättegångsbalken innehålla mot förordningen stridande, stadgadt: att i tingslag, som ensamt utgör en domsaga, så ock der två tingslag äro till en domsaga förenade, årligen skola hållas två lagtima ting, det ena vårtinget, mellan tjugonedag jul och midsommar, samt det andra, höstetinget, mellan September månads början och Thomedag; att, om tingslag ensamt utgör en domsaga, häradsrätten der skall hålla allmänna sammanträden, under vårtinget, sex gånger och under höstetinget fyra gånger, nemligen, under förra tinget: tjugonedag jul då han på måndag infaller, men eljest nästa måndag derefter och sedan hvar fjerde måndag, som före tingstidens slut inträffar, så räknadt att alltid fyra veckor blifva mellan hvarje måndag, å hvilken allmänt sammanträde börjas; samt under senare tinget: första måndagen i September månad och sedan hvar fjerde måndag, likasom under vårtinget; att, der helgedag infaller på måndag, som för sammanträde blifvit föreskrifven, Rätten skall träda samman nästa söcknedag derefter, dock att tiden till nästa allmänna sammanträde räknas

från måndagen; *att*, om två tingslag äro till en domsaga förenade, häradsrätten i hvartdera tingslaget skall hålla allmänna sammanträden, under vårtinget tre gånger, och under höstetinget två gånger, nemligen: *i ena tingslaget*, under vårtinget: tjugonedag jul, då han på måndag infaller, men eljest nästa måndag derefter och sedan hvar åttonde måndag, som före tingstidens slut inträffar; och under höstetinget första måndagen i September och sedan måndagen åtta veckor derefter; samt *i andra tingslaget* under hvartdera tinget de måndagar, som infalla fyra veckor från början af hvarje allmänt sammanträde i förra tingslaget; dock *att*, om helgedag inträffar på måndag, hvarom här är sagdt, derom skall vara lag som för dylikt fall förut är nämndt; *att* för domsagor med två tingslag, hofrätten, på häradshöfdingens förslag, skall bestämma, i hvilketdera tingslaget tingen först skola börjas, hvarvid sedermera bör förblifva, der ej hofrätten, på särskild framställning, eller ock Konungen pröfvar lämpligt ändring göra; *skolande, hvad i ty fall bestämmes, kungöras, som om andra påbud till allmän efterrättelse är stadgadt*; *att*, om mål, som blifvit till slut fördt å sista allmänna sammanträdet, ej kunnat då afgöras, med doms afkunnande och tingets afslutande må anstå till särskildt sammanträde, hvilket dock ej må hållas senare än medlet af Juli månad för vårtinget och December månads slut för höstetinget; samt *att*, då dom ej genast afkunnas, *vid målets handläggning skall tillkännagifvas, när sådant skall ske*.

Uti afgifven och från Andra Kammaren till Lag-Utskottet öfverlemnad motion, N:o 21, anför nu Herr *Olaus Olofsson*, med hvilken Herr *J. M. Svensson* instämt, att den svenska allmänheten af ålder varit van att genom allmän kungörelse i häradets kyrkor få veta ej mindre när de ordinarie tingen toge sin början, än äfven då desamma afslutades och handlingarne finge lösas; men att uti Förordningen den 17 Maj 1872 icke förekomme något stadgande i detta afseende, hvilket vore till stor olägenhet för rättsökande parter, ja, till och med för sjelfva nämnden inom häradet och de valmän, som inom kommunerna blefve utsedde att välja landstingsmän för länet. Väl hette det att, när hofrätten bestämt i hvilketdera tingslaget tingen först skulle börjas, hvad i ty fall förordnats skulle kungöras som om andra påbud till allmän efterrättelse stadgadt vore; men denna bestämmelse, som sedermera komme att fortfara till dess ändring skedde, fölle efter ett och annat tiotal af år i glömska hos den stora allmänheten, som sällan lade en dylik kungörelse på minnet för hela sin framtid. Motionären föreslår derföre, »att Riksdagen ville för sin del besluta en sådan ändring i Kongl. Förordningen den 17 Maj 1872, att domare i de dom-

sagor, som bestå af ett eller två tingslag, skall vara skyldig att årligen kungöra de dagar, då tingsterminer hållas inom domsagan, på samma sätt som i 2 kap. 2 § Rättegångsbalken stadgas för öfrige domare i riket, äfvensom att kungöra i häradets kyrkor då expeditionslösen för hvarje tingstermin hålles.»

Enligt Utskottets åsigt är det emellertid en stor skilnad uti nu ifrågavarande afseende mellan de domsagor, hvarest den gamla tingsordningen fortfarande är gällande, och dem, der den nya är införd. Uti de förra är det vederbörande domhafvande, som, inom vissa uti lagen angifna gränser, bestämmer tiden för tingens hållande; uti de senare har lagen själf på det tydligaste bestämt denna tid, med undantag för det fall, att särskildt sammanträde för tingets afslutande erfordras, då emellertid alla intresserade derom erhålla underrättelse vare sig vid handläggningen af sina mål eller, der tiden för slutsammanträdet då ej angifves, genom utfärdade kungörelser om den utsatta tiden. Det allmänna kungörande, som inom de förra domsagorna följaktligen blifver en nödvändighet, skulle såsom allmän regel inom de senare vara öfverflödigt; och, i olikhet med motionären, måste Utskottet anse, att, om ock, i början af tillämpningen utaf 1872 års förordning någon ovisshet hos den mindre kunniga delen af allmänheten — hvartill Utskottet dock icke vill med honom räkna nämudemän och valmän för utseende af landstingsmän — kunnat uppstå angående de rätta tingstiderna särskildt uti de domsagor, som hafva två tingslag, denna allmänhet dock, i samma mån förordningen längre varit i tillämpning, skall allt mera vänja sig vid den derigenom införda anordning af tingssammanträdena. Skulle härutinnan ännu på en eller annan ort någon ovisshet visa sig rådande, torde man kunna vänta af vederbörandes omtanke, att de på verksamt sätt söka att skingra en sådan, men att för ändamålet i lag stadga särskildt kungörande för hvarje gång af hvarje särskildt tingssammanträde, för hvilket tiden finnes i lagen samt uti kungörelse i författningssamlingen och länskungörelserna en gång för alla på det noggrannaste beskrifven, kan Utskottet icke tillstyrka, utan hemställer,

att motionen icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 4 Mars 1881.

På Lag-Utskottets vägnar:

G. Lagerstråle.

Reservation:

af Herr *Johannes Jonsson*: »Ehuru jag lika med Utskottet ej finner nödigt föreslå Riksdagen besluta en förändring uti Kongl. Förordningen den 17 Maj 1872, angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting, så anser jag dock att Utskottet bort föreslå Riksdagen att besluta en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om utfärdande af ett cirkulär af innehåll, att i de domsagor, som bestå af ett eller två tingslag, häradshöfding vare skyldig att till Konungens Befallningshafvande anmäla, för att i länskungörelserna införas, de dagar å hvarje ting, då de allmänna tingssammanträdena taga sin början, samt särskildt i häradets kyrkor låta kungöra de dagar, då hvarje ting avslutas och expeditionslösen hålles.

För den stora allmänheten, som icke eger hvarken lag- eller författningssamling, kan detta förfaringssätt vara behöfligt, ej mindre för de rättsökande inom än utom tingslaget.

Rättelse:

I 7 Saml. 5 häft. sid. 8 rad. 1 uppfifrån står: "skall," läs: "skola,"